

**Головне управління освіти і науки м. Києва
КП «Центр моніторингу столичної освіти»**

**Аналітична довідка
за результатами дослідження
з історії України
учнів 11-х класів
загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва**

Довідку підготувала кандидат історичних наук,
методист II категорії з історії
відділу змісту та розробки тестових матеріалів
О.С. Горбачова

Київ
2012

Сучасні інноваційні освітні процеси в Україні спрямовані на розвиток національної системи освіти й особистості, яка здатна реалізувати себе в суспільстві, що постійно змінюється. Кінцевою метою загальної середньої освіти є формування людини, здатної усвідомлювати свою роль у державі та світі.

Головним завданням вивчення історії України в загальноосвітніх навчальних закладах є формування історичної компетенції, що сприятиме розумінню учнями конкретного історичного часу через призму особистості та набуттю ними індивідуального життєвого досвіду. Ознайомлення з життям і діяльністю історичних постатей дозволить наслідувати й творчо використовувати їхній досвід. У підсумку вивчення історії сприятиме формуванню соціальної компетентності учнів.

На виконання наказу Головного управління освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської держадміністрації) від 10.10.2011 року №203 «Про організацію та проведення дослідження рівня сформованості знань, умінь і навичок з історії України в учнів 11-х класів загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва» 10.11.2011 року проведено дослідження з історії України.

Тема моніторингового дослідження

Вивчення рівня сформованості знань, умінь і навичок з історії України учнів 11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва.

Об'єкт дослідження – навчальний процес формування знань, умінь і навичок з історії України в учнів 11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Предмет дослідження – рівень сформованості знань, умінь і навичок з історії України учнів 11-х класів.

Мета дослідження – визначення рівня сформованості знань, умінь і навичок учнів 11-х класів з історії України та рівень відповідності підготовки одинадцятикласників вимогам навчальної програми.

Характеристика тесту з історії України як інструменту дослідження

Для дослідження рівня навчальних досягнень з історії України учням запропоновано тест, який містив 27 завдань трьох рівнів складності (легкі, оптимальні, складні) та трьох форм (завдання закритої форми на вибір однієї правильної відповіді, завдання на встановлення відповідності, завдання на встановлення хронологічної послідовності).

Після тестування отримано таку інформацію:

- результати виконання тесту кожним учнем за 12-бальною шкалою оцінювання;
- результати виконання кожного завдання тесту;
- кількість балів, яку набрав кожний учень;
- розподіл завдань за рівнем складності.

Аналіз результатів виконання завдань тесту учнями 11-х класів

Аналіз розподілу результатів тестування за стандартизованою шкалою від 1 до 12 балів дає підстави для висновку, що учні 11-х класів знають історію України переважно на достатньому (47,5 %) та середньому (32,4 %) рівнях.

Середній бал за виконання тесту навчальними закладами м. Києва становив **7,3** бали за 12-бальною шкалою оцінювання.

Результати аналізу виконання учнями тестових завдань трьох рівнів складності такі:

- легкі завдання (№1, 2, 3, 4, 8, 7, 11, 13, 14) виконали 68,6 % учнів;
- оптимальні (№5, 6, 7, 9, 10, , 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24,) – 54,8 %;
- складні (№12, 21, 25, 26, 27) – 46,2 % учасників тестування.

Висновки за результатами дослідження

Дослідження рівня сформованості знань, умінь і навичок з історії України учнів 11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва проведено відповідно до програми і мети, поставлені цілі й завдання виконано повністю.

- Розроблено інструментарій дослідження; проведено перевірку його надійності та валідності для збирання об'єктивної інформації про рівень сформованості знань, умінь і навичок з історії України.

- Зібрано необхідний фактичний матеріал для корекції викладання навчального матеріалу з історії України.

Результати тестування дають підстави зробити такі висновки:

1. Знання, уміння та навички з історії України в учнів 11-х класів сформовано переважно на достатньому рівні. Варто відмітити по три ЗНЗ кожного району міста, учні яких отримали найвищі показники за виконання завдань тесту (у балах):

- Голосіївський – ліцей «Гранд» (11,1), СШ №92 (10,1), СЗШ №150 (8,6);
- Дарницький – ліцей №303 (9,6), ліцей «Наукова зміна» (9,4), гімназія №323 (9,3);
- Деснянський – гімназія «Троєщина» (10,4), СШ №320 (9,9), СШ №277 (8,9);
- Дніпровський – СЗШ №228 (10,6), гімназія №183 (10,1), СШ №234 (9,1);
- Оболонський – НВК №240 «Соціум» (8,8), СЗШ №104 (8,1), гімназія №143 (8,0);
- Печерський – Кловський ліцей №77 (11,5), СШ №80(9,9), ліцей №171 «Лідер» (9,5);
- Подільський – ліцей «Поділ» (10,2), СШ №271 (9,1), гімназія №257 «Синьоозерна» (8,6);
- Святошинський – гімназія «Академія» (11,2), СЗШ №206 (10,5), СЗШ №35 (9,9);
- Солом'янський – гімназія «Кияночка» (9,5), політехнічний ліцей КПІ (9,4), вечірня СЗШ №3 (8,6);
- Шевченківський – гімназія Педагогічного університету (11,5), гімназія №153 ім. О. Пушкіна (10,9), СШ №57 (10,1).

2. Створено завдання в тестовій формі, що перевіряли рівень сформованості знань, умінь і навичок учнів з історії України учнів 11-х класів.

3. Найкраще учні засвоїли теми: «Українська революція (1917–1920 рр.)» (67,8% учнів правильно виконали завдання) та «Західноукраїнські землі (1921–1938 рр.)» (більше 65% одинадцятикласників виконали завдання з даної теми).

4. Аналізуючи рівень залишкових знань учнів 11-х класів, можна зробити висновок, що школярі опанували навчальний матеріал з історії України за 10-й клас на достатньому рівні. Зокрема, понад 60% учнів виконали завдання навчальних тем, що вивчалися в 10 класі.

5. Тестування виявило певні прогалини щодо сформованості знань, умінь і навичок учнів з тем «Україна в Другій світовій війні (1939–1945)» (40,8%) та «Радянська модернізація України (1929–1938 рр.)» (48,8%).

Методичні рекомендації за результатами дослідження

Аналіз результатів проведення дослідження з історії України дає підстави сформулювати рекомендації для вчителів, які викладають історію в загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва, а саме:

1. Проаналізувати на засіданнях районних і шкільних методичних об'єднань результати дослідження рівня сформованості знань, умінь і навичок з історії України учнів 11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва для підвищення рівня історичної компетенції.

2. При підготовці до державної підсумкової атестації передбачити час на ґрунтовніше вивчення навчальних тем, виконання завдань з яких викликали в учнів труднощі під час тестування, а саме:

А) Україна у Другій світовій війні (1939–1945 рр.):

- хронологічна послідовність подій Другої світової війни (27,8%);
- події, що відбувалися в Україні паралельно з початком Другої світової війни (31,2%);

Б) Радянська модернізація України (1929–1938 рр.):

- хронологічна послідовність подій періоду 1929–1938 рр. в Україні (27,9%);
- наслідки індустріалізації (47,1%);
- суть поняття «соціалістичне змагання» (47,2%).

3. Урізноманітнювати форми і методи навчання та контролю рівня навчальних досягнень учнів. Зокрема, використовувати в навчальному процесі завдання, спрямовані на розвиток творчих здібностей, логічного мислення та історичних компетентностей учнів.

4. Систематично використовувати завдання в тестовій формі під час навчального процесу як ефективну форму тематичного та рубіжного контролю.

5. Удосконалювати в учнів навички роботи з тестовими матеріалами та машинозчитуваними формами (бланками відповідей).